

**«Хіба ревуть
воли, як ясла
повні?»**

Панас Мирний

Панас Мирний

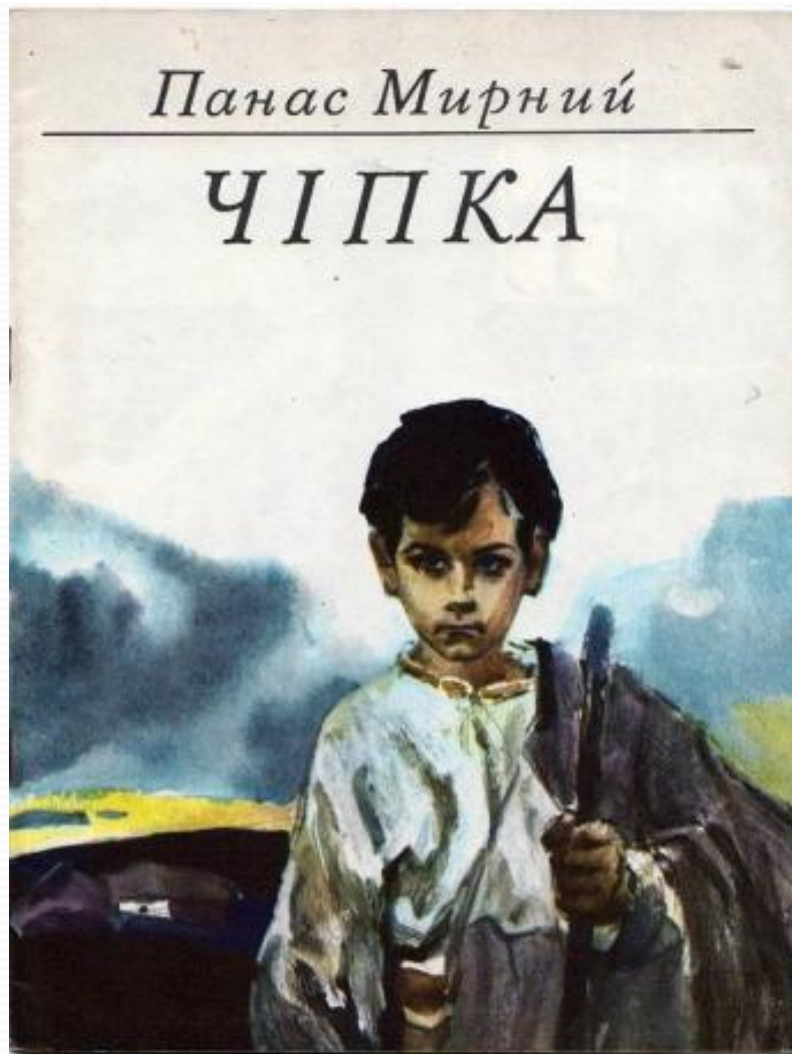
(1849-1920)

*Хочеться мені слави
запобігти в письменстві?
Ні,
не хочу тієї слави, їй'богу,
не хочу.
Вся моя слава —Україна,
якби я їй добра хоч на
мачину зробив, то б
мені й була слава,
я більшої не хочу.*

«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

Жанр: соціально-психологічний роман («роман з народного життя»).

Тема: зображення майже столітньої історії села Піски і, зокрема, долі правдошукача-бунтаря, «пропащої сили» Чіпки Варениченка.

Головна ідея: заперечення боротьби з несправедливістю через злочин, пролиття крові.

A black and white photograph of a windmill in a field. The windmill is the central focus, with its sails visible. In the background, there are several people, possibly workers, and some structures. The overall scene is rural and historical.

Історія написання роману:
Панас Мирний написав нарис «Подоріж-
жя від Полтави до Гадячого» із почутої
від візника історії про відомого на
Полтавщині Василя Гнидку, який зі
своїми поплічниками вбив цілу сім'ю;
потім на основі нарису створив повість
«Чіпка»

Літературознавець О. Білецький писав, що композиція роману нагадує будинок із численними прибудовами. Пояснення цього факту — у непростій творчій історії роману.

«Кайдашева сім' Я»

Іван Нечуй-Левицький

Іван Нечуй-Левицький

(1838-1918)

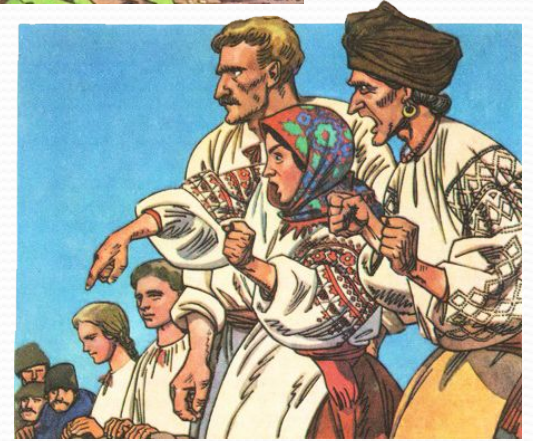
*«Писати треба так, як люди
говорять.»*

Кайдашева сім'я

- **Літературний рід:** епос.
- **Жанр:** соціально-побутова повість.
- **Тема:** зображення життя українського села в пореформену добу (друга половина XIX ст.) з усіма його складнощами й суперечностями на прикладі однієї родини.
- **Головна ідея:** засудження індивідуалізму егоїстичних натур і норм народної моралі, що є головними причинами духовної роз'єднаності в родині.

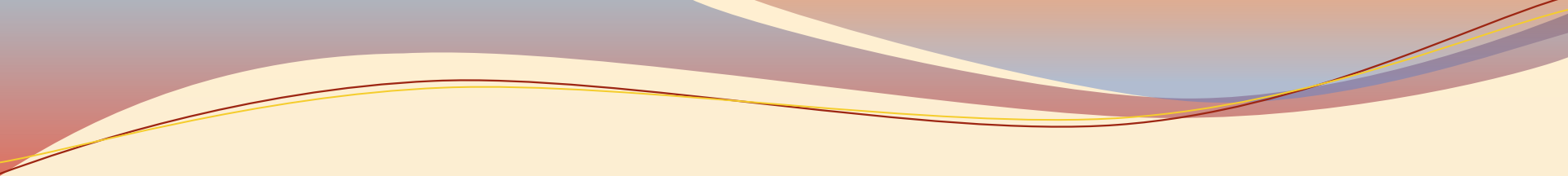

Композиція твору: повість складається з дев'яти частин, сюжет у яких розгортається за принципом нагнітання епізодів і сцен. Саме діалоги «рухають» сюжет твору, у них розкриваються характери героїв.

Кайдашева сім'я — це модель усієї України.

І справа не в прив'язках до певного історичного часу і до «соціальних умов». Іван Нечуй-Левицький блискуче розкрив деякі «небажані» риси нашої національної вдачі, української ментальності, які належать не тільки середині ХІХ ст. У цьому сенсі «Кайдашеву сім'ю» можна читати як твір, у якому надзвичайно важливим є мотив національної самокритики.

«Тіні забутих предків»

Михайло Коцюбинський

Тіні забутих предків

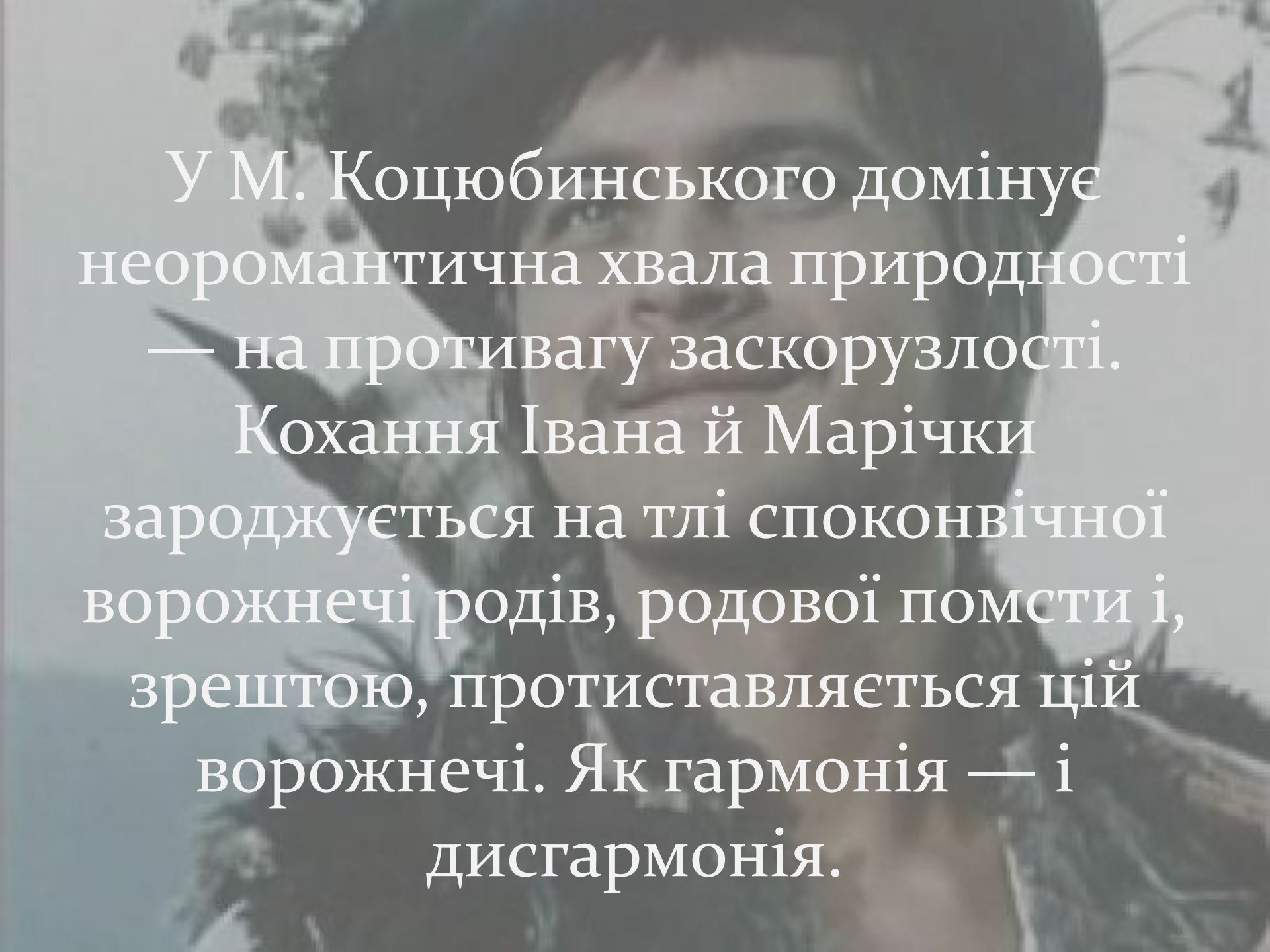

Літературний рід: епос.

Жанр: повість.

Тема: зображення життя гуцулів у Карпатах на межі ХІХ й ХХ ст. в гармонії з природою, традиціями й звичаями, з язичницькими й християнськими віруваннями.

Головна ідея: оспівування високого й красивого почуття кохання.

У М. Коцюбинського домінує
неоромантична хвала природності
— на противагу заскорузлості.

Кохання Івана й Марічки
зароджується на тлі споконвічної
ворожнечі родів, родової помсти і,
зрештою, протиставляється цій
ворожнечі. Як гармонія — і
дисгармонія.

«Intermezzo»

Літературний рід: епос (з елементами драми — дійові особи на початку твору й лірики — ліричний герой, палітра емоцій і переживань, пейзажі тощо).

Жанр: новела.

Тема: митець і суспільство.

Головні ідеї: важливість ролі митця в суспільстві; людина щаслива й повноцінна лише в гармонії з природою.

